Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Skov
J.nr. 2026 - 19980
Ref. LILAN
27. august 2026

Referat fra Skovrådets sommerekskursion 2026

Deltagere

Peter Kofod Kristensen	Skovrådsformand
Niels Lundstedt	Dansk Skovforening
Jakob Hejberg *Stedfortræder for Peter Bech*	Landbrug og Fødevarer
Michael Sheedy Gehlert	Skovdyrkerne
Marianne Boe Madsen	Dalgas
Jonas Colling Larsen	DN
Birgitte Marcussen	DN
Sofie Trind Nielsen	WWF - Verdensnaturfonden
Anders N. Michaelsen *Stedfortræder for Pil Christensen*	Verdens Skove
Henrik Boeg	DOF
Johan Husfeldt	Friluftsrådet
Simon Auken Beck	Træ- og møbelindustrien
Inger Kappel Schmidt *Stedfortræder for Vivan Kvist Johannsen*	Københavns Universitet - IGN
Mathias Johansen	Dansk Skovforening
Line Larsdatter	SGAV
Morten Rolsted	SGAV

Afbud

Kim Axelsen	Danske Træindustrier
Marie-Louise Bretner	KL
Anja Andrup	3F
Jacob Heilmann-Clausen	Københavnsuniversitet – CMEK
Beate Strandberg	Aarhus Universitet - DCE

Oplægsholdere

Jakob Palsgaard Andersen	Aage V. Jensen Naturfond
Ida Marquardtsen	Aage V. Jensen Naturfond

Thor Hjarsen	Hempel Fonden
Frederik Josefsen	Hempel Fonden

Første ekskursionspunkt – Søholt Storskov – Aage V. Jensen Naturfond

Oplægsholdere fra fonden var vicedirektør Jacob Palsgaard Andersen og driftsleder Ida Marquardtsen.

Under turen rundt på fondens arealer blev drøftet følgende:

- Aage V. Jensen Naturfond arbejder med naturforvaltning som hovedformål og der forvaltes ud fra en helhedsplan for området.
    - Der er foretaget baseline monitering af både arter og strukturer i 2021.
    - Primære virkemidler til at øge naturværdierne er omlægning til dynamisk landskab via genopretning af hydrologi samt græsning (pt. kvæg og heste (75 kg/ha) overvejelser om et flarartsgræsningsprojekt med dåvildt, kreaturer, heste og evt. vildsvin)
- Fonden oplever udfordringer med at overtage arealer, som allerede er udlagt til urørt skov. Det kan fx give udfordringer at få lov til at fjerne ikke-hjemmehørende arter fra skoven (i dette tilfælde rødeg).
    - Problemstillingerne vedrører bl.a. hvad der skal ske med effekterne og hvordan overskuddet fra evt. salg skal anvendes, idet tidligere ejer har modtaget erstatning for at lægge skoven urørt.
- En anden udfordring er skovlovens krav om maksimalt 10 % lysåben natur pr. skovejendom. Det kan være svært som forvalter af store ejendomme at naturudvikle indenfor 10%-reglen og skabe dynamisk natur som understøtter biodiversitet (f.eks. giver græsning og hydrologi en dynamisk natur hvor kronedækket kan variere betydeligt). Fonden har et ønske om at reglen genovervejes eller revideres.
- Skovlovens praksis om at give tidsbegrænsede dispensationer til græsning, giver en usikkerhed for forvalterne og en risiko for at store etableringsudgifter ikke er rentable, og derved bliver potentielt store naturprojekter ikke gennemført.
- Der skal i planlægningen også tages højde for kultur- og fortidsminder, som kan være udsat for uhensigtsmæssigt slid i forbindelse med de græssende dyrs færden på arealet. Fonden har et samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen ift. at undersøge dyrenes påvirkning på fortidsminder og teste forskellige metoder til at ændre dyrenes adfærd, hvis færdslen viser sig at påvirke fortidsminderne negativt.

Andet ekskursionspunkt – Saksfjed Vildmark – Hempel Fonden

Oplægsholdere fra Hempel Fonden var chef for Vildmarkerne Thor Hjarsen og naturforvalter Frederik Josefsen.

Under tur rundt i Saksfjed Vildmark blev drøftet følgende:

- Fonden arbejder med open ended forvaltning mod et sammenhængende økosystem af lysåben skov og lysåbne arealer med spredte træer.
- Tauros viser gode tendenser som naturplejere, da de har et mere alsidigt fødevalg end fx galloway. Selv når der er rigeligt af normalt velsmagende fødeemner spiser tauros arter som normalt kun bliver græsset når udvalget er begrænset. Forhåbningen er, at tauros har en størrelse og et fødevalg der kan bidrage til at skovene på arealerne åbnes/lysnes.

- Vildmarken har pt. et græsningstryk på ca. 100 kg/ha, hvilket for nuværende er lidt for lavt. Græsningstrykket alene bestemmer ikke hvor mange dyr det er bæredygtigt at have på arealet, der ses også på fx flokdynamik.
- Det er ikke tilladt at cykle eller have hunde med på Vildmarkens arealer – bortset fra offentlig vej. Hunde ift. besøgendes sikkerhed og cykling primært for at undgå for meget færdsel uden for stierne men også her kan der være et sikkerhedselement. Ligeledes er der ikke planer om at opføre øvrige anlæg til friluftsliv, fx fugletårn og shelterpladser.
- For Hempel Fonden er fredskovspligten en arealudpegning, der besværliggør deres ønsker om en mere lysåben skov og græsning. Her nævnes også uforudsigeligheden af at dispensation fra skovloven til græsning er tidsbegrænset.
- Det drøftes også om der er de nødvendige frøkilder på arealerne, til at træer og buske kan sprede sig til de lysåbne arealer. Hempel Fonden fremhæver, at der bl.a. ses opvækst af birk, hvidtjørn og el, så der er frøkilder i nærheden af arealerne.
- Hempel Fonden fjerner på nuværende tidspunkt ikke arter som er ikke-hjemmehørende ud over nogle uønskede eller problematiske arter, som det er nødvendigt at ”bekæmpe”. Læhegn med sitka bliver f.eks. ikke fjernet. Det er hensigten at se tiden an, fx i forhold til hvordan de thuja, der står i et skovareal, klarer sig med de græssende dyr.
- I en 40 år gammel bevoksning bestående af sitka og eg har de fjernet sitkagranerne og nogle af egene, i øvrigt er nogle af de tilbageværende ege veteraniseret med henblik på hurtigere at øge biodiversiteten.
- Omkring den egebevoksning vi stod i var der arealer der både er registeret som fredskov og som § 3 mose. Hempel Fonden opfatter det som modstridende interesser med de to udpegninger på samme areal. Måske kunne et alternativ være en ”naturpligt”, som kan erstatte fx landbrugspligt og fredskovspligt på relevante arealer.